

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av kv Gesällen Kalmar, Småland

Linderson, Hans

2013

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2013). *Dendrokronologisk analys av kv Gesällen Kalmar, Småland*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2013:27). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

29 Juni 2013

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2013:27

Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV KV GESÄLLEN KALMAR

Uppdragsgivare: Riksantikvarieämbetet avdelningen för arkeologiska undersökningar
Linköping FE 270 833 83 Strömsund. Konto 118 81 (Kontaktperson Göran Tagesson)

Område: Kalmar **Prov nr:** 61622-61744 **Antal sågskivor:** 94+27(prior 2)

Dendrokronologiskt objekt: KV Gesällen, Kalmar

Kommentarer till nedanstående resultattabell

Avverkningarna är vanligen gjorda under "vinterhalvåret", det vill säga under trädens viloperiod när stamvirket inte utvecklar årsringar, vilket vanligen täcker tiden slutet av augusti till en tid in i maj. I texten nedan har jag kallat det "vintern", vilket är den mest sannolika tidpunkten. Men två olika virke kan vara avverkat i maj och i augusti och få två skilda vinterhalvårsdateringar. Möjligen kan detta förklara varför vissa konstruktioner har fått avverkningar under flera säsonger.

Tomtindelning:

280 Dendro-Nr 61622-625 & 717-721 två dateringar **vinterhalvåret 1679/80 och 1683/84.**

281, 626-644, virket är huvudsakligen avverkat på 1660-tal, **vinterhalvåret 1663/64-1668/69** samt två senare avverkningarna 1674/75 och i början av 1690-talet.

282, 645 är inte daterad.

283, 646(a+b)-650 är huvudsakligen avverkat under **slutet av 1660-talet**, ett virke från varje säsong mellan vinterhalvåret 1666/67 och 1668/69. En avverkning har skett vintern 1673/74. Prov 61646, a och b består av virke från två olika träd.

284, 651-658 är huvudsakligen avverkad under **slutet av 1660-talet**. Prov 61654 är dock avverkat vintern 1647/48.

285, 659-661 samt 722-723 (de senare är från prioritetsgrupp 2 jmf nedan), ett prov dateras till **vintern 1668/69** övriga är ung gran och har inte varit möjlig att datera.

286, 662-668 samt 724-726 virket består av ung furu och gran och har inte säkert daterats. Möjligen är prov 61662 avverkad vintern 1753/54.

287, 669-670 och eventuellt 671 samt 727-734 består av ungträd av ek och gran och har inte varit möjlig att datera. Från prioritetsgruppen två prov 727-734 har tre prover daterats. Två olika dateringar har framkommit **vinterhalvåret 1668/69 samt 1683/84.**

288, 672-676 och eventuellt 671 en tallstock har daterats till **vintern 1635/36** en grupp granar har daterats inbördes, de förhåller sig till ett okänt kalenderår kallat X.

290, 677-678 ett prov dateras till **vintern 1658/59.**

Bastionen, 679-716 samt 735-744 Den första stora byggnadsfasen, är med virke som är avverkat **vintern 1649/50** eller något år senare. Timmer till konstruktionen avverkas successivt under 1650-talet med ökad intensitet under **slutet av 1650-talet**. Detta fortsätter fram **till vintern 1667/68** när den sista stocken avverkas. Två stammar är avverkade på tidigt 1640-tal.

Provenienser:

Huvudgruppen A, har sin tyngdpunkt i norra Småland eller möjligen södra Östergötland. De övriga kan i många fall vara från samma provins men de som har fått en bokstavsbezeichnung har gemensamma dendrokronologiska drag som indikerar att dessa är hämtade från en gemensam ståndort. Samtliga prov har körts mot norra halvan av Europa inget virke förefaller komma långt utanför kärnområdet. Det odaterade virket har naturligtvis en okänd proveniens.

Trädslag:

Tall dominerar, de övriga trädslagen är gran, al och ek. De tre senare har varit fåtaliga och med ett undantag innehaft få årsringar, dessa faktorer har bidragit till att de inte har varit möjliga att datera. Prov 61717 är en ek med 129 årsringar ändå går den inte säkert att datera.

Åldersstruktur:

I den fjärde kolumnen från vänster i tabellen kan man få en indikation på hur gammalt virket är (egenåldern) avståndet till mörken är oftast noll år, avståndet från provtagningsstället till den ursprungliga markytan (groddåret) är oftast mindre än 20 år. Allmänt kan sägas att virket är ganska ungt och endast undantagsvis moget. Samtida virke i Kalmarområdet är oftast av bättre kvalitet. Här utgår jag ifrån att det icke daterade virket är avverkat vid ungefär samma period. Orsaken till det uteblivna resultatet är få årsringar och udda trädslag inte udda dateringar eller provenienser.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Träd -slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv -året)	Enhetliga dendro- kronologiska grupper
61622	257790	Tall	55	Nära W	(1681)	(1683±2)	
61623	257795	Tall	89	Sp 42, W	1679	V 1679/80	A
61624	257791	Tall	58	Sp ? ej W	Ej datering	-	
61625	257796	Tall	101	Sp=60, W	1683	V 1683/84	A
61626	109717	Al	48		Ej datering	-	
61627	109718	Al	32	Ej W	Ej datering	-	
61628	300187	Al	56	Ej W	Ej datering	-	
61629	255212	Tall	68	Ej W	1646	E 1646	A
61630	257788	Tall	149	Sp=89, W	1674	V1674/75	A
61631	110047	Tall	67	Sp=46, W	(1661)	(V 1661/62)	
61632	257772	Tall	17	W	Ej datering	-	
61633	257773	Tall	68	Sp=48, W	1665	V1665/66	
61634	257774	Tall	91	Sp=50	1668	V1668/69	(A), F
61635	257775	Tall	85	Sp=50, W	1668	V1668/69	F
61636	257777	Tall	99	Nära W	1667	1670±3	
61637	257778	Tall	81	Sp=44, -W	1666	V1666/67	
61638	257779	Tall	56	W	Ej datering	-	
61639	257780	Tall	100	W	1668	V 1668/69	A
61640	257781	Tall	101	Sp=50, W	(1667)	(V 1667/68)	
61641	257782	Tall	70	Ej W	Ej datering	-	
61642	257783	Gran	23	W	Ej datering	-	
61643	257784	Tall	89	Sp=42, W	1663	V1663/64	A
61644	257785	Tall	163	W	1691	1693±2	A
61645	303693	Tall	45	Sp=37, W	Ej datering	-	
61646a+b	303295	Tall	74	Sp? W?	Ej datering	-	
61647	303694	Tall	55	Sp=38, W	1673	V1673/74	
61648	304182	Tall	68	Sp=48,	1668	V1668/69	
61649	304183	Tall	55	Sp=55, W	1667	V1667/68	
61650	304184	Tall	138	Sp=88, W	1666	V1666/67	
61651	302842	Tall	52	Sp =27, W	1667	V 1667/68	B
61652	302843	Tall	54	Sp 29nära W	1663	1666 ± 3	B
61653	303910	Tall	174	Sp=110, W	1666	V1666/67	C
61654	257889	Tall	107	SP=48, W	1647	V1647/48	
61655	257890	Tall	84	Sp=38, W	1668	V1668/69	C
61656	257891	Tall	62	SP=37, W	Ej datering	-	
61657	257892	Tall	64	Sp=37, W	Ej datering	-	
61658	257893	Tall	88	Sp=55, W	(1697)	(V 1667/68)	
61659	300652	Tall	84	Sp=49, W	1668	V1668/69	C
61660	302992	Gran	54	W	Ej datering	-	
61661	302993	Gran	49	W	Ej datering	-	
61662	181050	Tall	69	Sp=40, W	(1753)	(V1753/54)	
61663	181948	Gran	14	W	Ej datering	-	
61664	181950	Tall	49	Ej W	Ej datering	-	
61665	55901	Gran	28		Ej datering	-	

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Träd -slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv -året)	Enhetliga dendro- kronologiska grupper
61666	55902	Gran	19	Ej W	Ej datering	-	
61667	55905	Gran	21	Ej W	Ej datering	-	
61668	181949	Gran	45	W	Ej datering	-	
61669	1006461	Ek	50	Sp=1, ej W	Ej datering	-	
61670	1003130	Gran	41	W	Ej datering	-	
61671	180323	Gran	32	W	Ej datering	-	
61672	91905	Tall	104	Sp=40, W	1635	V1635/36	A
61673	178185	Gran	20	W	X-1		D
61674	178186	Gran	20	W	X-1		D
61675	178188	Gran	25	W	X		D
61676	180324	Gran	22	W	(X-6)		
61677	180205	Tall	103	Sp=51, W	1658	V1658/59	
61678	180206	Gran	55	W	Ej datering	-	
61679	4203	Tall	79	Ej W	Ej datering	-	
61680	4204	Tall	118	W	1665	V1665/66	A
61681	4205	Tall	88	Sp=72, W	1667	V 1667/68	(A)
61682	4206	Tall	64	Sp=44, W	1665	V 1665/66	
61683	7196	Tall	134	Sp=47 ej W	1651	1661 ± 10	A
61684	7197	Tall	46	Sp=38, W	1658	V 1658/59	
61685	7198	Tall	56	Sp=35, W	1665	V 1665/66	
61686	7199	Tall	97	Sp=51, W	1658	V 1658/59	A
61687	7203	Tall	129	Sp=50, W	1634	1649 ± 15	A
61688	7204	Tall	143	Sp=70, W	1664	V 1664/65	A
61689	7205	Tall	126	Sp=66, W	1654	V 1654/55	A
61690	7206	Tall	107	Sp=56, W	1664	V1664/65	A
61691	7207	Tall	142	Sp=74, W	1664	V1664/65	A
61692	7210	Tall	75	Sp=51, W	1665	V1665/66	(A)
61693	7211	Tall	126	Sp=82, W	1653	V1653/54	A
61694	110055	Tall	90	Sp=49, W	1663	V1663/64	A
61695	3259	Tall	113	Sp=69, W	1651	V1651/52	
61696	3261	Tall	127	Sp=89, W	1644	V1644/45	A
61697	3263	Tall	91	Sp=45, W	1650	V1650/51	A
61698	3265	Tall	95	SP=47, W	1649	V1649/50	A
61699	3267	Tall	117	SP=66, W	1649	V1649/50	A
61700	3269	Tall	41	Sp=27, W	1649	V1649/50	
61701	3271	Tall	62	Sp=36, W	1649	V1649/50	
61702	3273	Tall	85	SP=49, W	1649	V1649/50	A
61703	3275	Tall	63	Sp=32, W	1649	V1649/50	A
61704	3322	Tall	160	Sp=52, W	1649	1650±1	A Otydl ÅR ytterst
61705	2048	Tall	57	Sp=37, W	1649	V1649/50	(A)
61706	2050	Tall	36	-W	Ej datering	-	
61707	7200	Tall	100	Sp=41, W	1662	V1662/63	(A)
61708	7208	Tall	57	Sp=47näraW	1663	1665±2	
61709	7209	Tall	103	Sp=55näraW	1664	V1664/65	

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Träd -slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv -året)	Enhetliga dendro- kronologiska grupper
61710	110049	Tall	77	Sp=40, W	1654	V1654/55	A
61711	110050	Tall	97	Sp=51, W	1651	V1651/52	A
61712	110051	Tall	116	SP=50, W	1656	V1656/57	A
61713	110052	Tall	89	SP=42, W	1656	V1656/57	A
61714	110053	Tall	63	Sp=46, ej W	1648	1658±20	A
61715	110054	Tall	75	Sp=60, W	1658	V 1658/59	A
61716	110058	Tall	101	SP=71, W	1658	V 1658/59	A
61717	54692	Ek	129	Nära Sp	(1661)	(1681±10)	
61718	300671	Tall	57	W	Ej datering	-	
61719	304185	Tall	26	W	Ej datering	-	
61720	300183	Tall	63	Ej W	Ej datering	-	
61721	257789	Tall	97	Sp=55, W	1683	V 1683/84	
61722	257894	Tall	77	SP=41, W	Ej datering	-	
61723	300653	Tall	140	Sp=75, W	(1660)	(V 1660/61)	
61724	181899		29	W	Ej datering	-	
61725	181945	Gran	21	W	Ej datering	-	
61726	181946	Gran	31	W	Ej datering	-	
61727	46291	Tall	55	Ej W	1665	1675 ± 10	
61728	168516	Tall	63	Ej W	Ej datering	-	
61729	1006458	Ek	49	Sp=(10), W	Ej datering	-	
61730	54191	Tall	59	W	Ej datering	-	
61731	54190	Tall	71	Sp=57, W	1668	V 1668/69	A
61732	50866	Tall	70	Sp=36, ej W	Ej datering	-	
61733	50867	Tall	86	W	1683	V 1683/84	A
61734	177613	Tall	43	Ej W	Ej datering	-	
61735	7201	Tall	184	Sp=89, W	1663	V 1663/64	A
61736	7202	Tall	177	Sp=49,närW	1663	V 1663/64	A
61737	110056	Gran	31	W	Ej datering	-	
61738	3323	Tall	125	Sp=79, W	1640	1641 ± 1	Otydl ÅR ytterst
61739	2049	Tall	20	Sp>20 ej W	Ej datering	-	
61740	3277	Gran	49	W	Ej datering	-	
61741	3279	Gran	37	W	Ej datering	-	
61742	3321	Gran	43	W	Ej datering	-	
61743	110057	Tall	69	W	1656	V 1656/57	A
61744	110059	Tall	112	W	1657	V 1657/58	A

Uppgifter inom parentes i tabellen är inte helt säkra uppgifter.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Referens:

Hans Linderson, Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Lunds universitet, rapport nr 2013:27

Proverna kommer att ingå i RAÄ's arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891 , 0738-448812

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se